

2. การปฏิรูปรัฐสภา

การปฏิรูประบบรัฐสภาในประเทศไทยได้มีผู้ริเริ่มมาเป็นเวลานานพอสมควร แต่เราอาจจะกล่าวได้ว่า ความเคลื่อนไหวที่จะให้มีการปฏิรูประบบรัฐสภาอย่างจริงจัง ได้เริ่มมีขึ้นในปี 2517 นี้เอง

หน้าที่หลักของรัฐสภาซึ่งเป็นองค์การทางฝ่ายนิติบัญญัติมีอยู่ 2 ประการด้วยกัน คือ การออกกฎหมายและการควบคุมการบริหารของรัฐบาล ถ้าเราพิจารณานหน้าที่ทั้งสองในรูปของกระบวนการตัดสินใจแล้ว เราก็จะพบว่า การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของกฎหมายและการวางมาตรการที่จะควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล จะเป็นการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของข่าวสารที่ได้รับว่าจะมีมากน้อยเพียงใด

โดยทั่วไป กลไกสำคัญที่จะทำหน้าที่กลั่นกรองและบ่อนข่าวสารให้แก่ฝ่ายนิติบัญญัติก็น่าจะได้แก่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งเป็นหน่วยงานช่วยของฝ่ายนิติบัญญัติ แท้ที่แล้ว ๆ มาหน้าที่หลักของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ก็คือการจตุรกายงานการประชุมและช่วยจัดการประชุมคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ส่วนการรวบรวมกลั่นกรองข้อมูลและข่าวสารที่สำคัญ ๆ ให้แก่กระบวนกรตัดสินใจของรัฐสภา เช่นการออกพระราชบัญญัติและการสอบสวนการบริหารงานของรัฐบาล ก็อบจะเรียกได้ว่าไม่มีเลย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมืองที่จะเสนอร่างกฎหมายหรือตั้งกระทู้ถามจึงต้องพยายามช่วยตัวเองเท่าที่จะทำได้ เมื่อขาดข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นและเพียงพอแก่การตัดสินใจ การปฏิบัติหน้าที่ทั้งสองประการของฝ่ายนิติบัญญัติก็อ่อนแอลงตามลำดับ ยิ่งฝ่ายบริหารมีกำลังคน นักวิชาการ และข่าวสารข้อมูลในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ฝ่ายนิติบัญญัติก็ยิ่งอ่อนแอมากขึ้นเป็นเงาตามตัว จากความจำเป็นดังกล่าว ในปี 2517 สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจึงได้ขออนุมัติต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อที่จะปรับปรุงการบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเสียใหม่ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ ในการนี้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้ขอให้อาจารย์จากสถาบันไปช่วยราชการจำนวน 5 นาย การปรับปรุงงานเลขาธิการรัฐสภาแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ในระยะสั้นจะเป็นการจตุรกายองค์การสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยเฉพาะ

ในสำนักงานห้องสมุดและศูนย์บริการทางกฎหมายและวิชาการ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะป้อน
ข่าวสารข้อมูลในการพิจารณาร่างกฎหมายต่าง ๆ ส่วนการปรับปรุงในระยะยาวจะเป็นการ
พิจารณาปรับปรุงระบบคณะกรรมการ ระเื้ออบแบบแผน วิธีการในทางปฏิบัติของรัฐสภา
 ตลอดจนการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ และวางแผนกำลังคนที่จะให้รับกับความเปลี่ยนแปลงดัง
กล่าวนี้

ดำรง ช่อไม้ทอง
